

Förenade målen T-64/01 och T-65/01

**Afrikanische Frucht-Compagnie GmbH och
Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert & Co.**

mot

**Europeiska unionens råd
och Europeiska gemenskapernas kommission**

”Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Import från AVS-staterna och tredjeland — Referenskvantitet — Förordningarna (EG) nr 1924/95 och nr 2362/98 — Skadeståndstalan”

Förstainstansrättens dom (femte avdelningen) av den 10 februari 2004 . . . II - 527

Sammanfattning av domen

1. *Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Villkor — Tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel till skydd för enskilda — Institution som inte har något utrymme för skönsmässig bedömning — En mindre överträdelse av gemenskapsrätten tillräcklig (Artikel 288 andra stycket EG)*

2. *Jordbruk — Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Importordning — Tullkvot — Upprättande och fördelning — Övergångsbestämmelser med anledning av Österrikes, Finlands och Sveriges anslutning — Förordning nr 1924/95 — Tillämpning endast inom ramen för den ordning som införts genom förordning nr 1442/93 — Tillämpning till dess att sistnämnda förordning upphävs*
(Rådets förordning nr 404/93; kommissionens förordningar nr 1442/93, nr 1924/95, artikel 6, och nr 2362/98)
3. *Jordbruk — Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Importordning — Tullkvot — Upprättande och fördelning — Fördelning av rätt till importlicenser — Fastställande av kriterier — Princip om skydd för berättigade förväntningar — Åsidosättande — Föreligger inte*
(Rådets förordning nr 404/93; kommissionens förordning nr 1442/93)
4. *Jordbruk — Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Importordning — Tullkvot — Upprättande och fördelning — Förordning nr 2362/98 — Hänsyn togs till de kvantiteter som "rent faktiskt" hade importerats under en tidigare referensperiod innan förordningen offentliggjordes — Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen — Föreligger inte*
(Kommissionens förordningar nr 1442/93 och 2362/98)
5. *Jordbruk — Gemensam organisation av marknaden — Bananer — Importordning — Tullkvot Förordningar — Förfarande för utarbetande — Skillnad mellan grundförordningar och tillämpningsförordningar — Allmänt bemyndigande som kommissionen getts av rådet — Lagenlighet*
(EG-fördraget, artikel 155 fjärde strecksatsen (nu artikel 211 fjärde strecksatsen EG); rådets förordning nr 404/93, artikel 19.1)
6. *Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Villkor — Lagenlig rättsakt — Faktisk skada, orsakssamband, onormal och särskild skada — Kumulativ karaktär*
(Artikel 288 andra stycket EG)

1. Gemenskapens utomobligatoriska ansvar i den mening som avses i artikel 288 andra stycket EG kräver att flera förutsättningar är uppfyllda, nämligen att det agerande som läggs institutio-

nerna till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan det påstådda agerandet och den åberopade skadan.

När det gäller den första av dessa förutsättningar krävs att det skall vara fråga om en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter. När det gäller kravet på en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel är det avgörande kriteriet, för att anse att denna förutsättning är uppfylld, att den berörda gemenskapsinstitutionen uppenbart och allvarligt har missbedömt gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning. Om denna institution endast förfogade över ett i hög grad begränsat, eller till och med obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning kan även en mindre överträdelse av gemenskapsrätten vara tillräcklig för att det skall vara fråga om en tillräckligt klar överträdelse.

(se punkterna 70 och 71)

bananer till gemenskapen, till vilken nämnda bestämmelse hänvisade, och endast under den period den var i kraft, det vill säga till och med den 31 december 1998. Detta bekräftas bland annat av ändamålet med nämnda artikel 6, vilket var att säkerställa att, efter det att övergångsbestämmelser hade antagits till följd av de nya medlemsstaternas anslutning, referenskvantiteterna för alla aktörer, däribland de som hade utfört leveranser till sistnämnda stater år 1995, fastställdes exakt enligt samma kriterier. Detta föremål förelåg inte längre efter det att 1993 års ordning väl hade upphävts och ersatts, från och med 1999, av en ny ordning som införts genom förordning nr 2362/98 om tillämpningsföreskrifter till förordning nr 404/93 rörande ordningen för import av bananer till gemenskapen.

(se punkterna 79 och 80)

2. Artikel 6 i förordning nr 1924/95 om övergångsbestämmelser för tillämpningen av ordningen med tullkvoter för import av bananer till följd av Anslutningsakten för Österrike, Finland och Sverige, i vilken det föreskrevs på vilket sätt rättigheter skulle fastställas för alla aktörer som hade utfört leveranser till de nya medlemsstaterna för hela år 1995, vid fastställandet av referenskvantiteterna för hela den period som omfattade år 1995, kunde endast tillämpas inom ramen för 1993 års ordning som införts genom förordning nr 1442/93 om tillämpningsföreskrifter för ordningen för import av
3. Gemenskapsinstitutionerna har ett utrymme för skönsmässig bedömning vid valet av de medel som är nödvändiga för att genomföra sin politik, och de ekonomiska aktörerna kan därför inte med fog förvänta sig att rådande förhållanden skall bestå när dessa kan ändras av gemenskapsinstitutionerna inom ramen för deras utrymme för skönsmässig bedömning. Detta gäller

särskilt inom ett sådant område som den gemensamma organisationen av marknaden, där målsättningen förutsätter en ständig anpassning i takt med att de ekonomiska förhållandena förändras.

Eftersom fastställandet av kriterierna för att tilldela importlicenser omfattas av valet av de medel som är nödvändiga för att genomföra gemenskapsinstitutionernas politik i fråga om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, förfogar gemenskapsinstitutionerna över ett utrymme för skönsmässig bedömning i denna fråga. De ekonomiska aktörerna kan under dessa förhållanden inte med fog förvänta sig att de tilldelningskriterier som föreskrevs i den gamla gemenskapsordningen skall bestå vid fastställandet av deras referenskvantitet.

(se punkterna 83 och 84)

Inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för bananer skulle förordning nr 2362/98 om tillämpningsföreskrifter till förordning nr 404/93 rörande ordningen för import av bananer till gemenskapen, som hade offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 31 oktober 1998 och vars syfte var att införa en ny ordning för import av bananer till gemenskapen från och med den 1 januari 1999, endast tillämpas på import av bananer som ägde rum från och med sistnämnda dag. Omständigheterna att det, vid fastställandet av den referenskvantitet som aktörerna skulle tilldelas inom ramen för 1999 års ordning, som införts genom samma förordning, genom nämnda förordning togs hänsyn till de kvantiteter som "rent faktiskt" hade importerats under en tidigare referensperiod och att det föreskrevs vissa regler för att bevisa att importen verkligen hade ägt rum påverkade inte förhållandena som rådde innan förordningen offentliggjordes, och de innebar i synnerhet inte att de inom ramen för den gamla ordningen från år 1993, som införts genom förordning nr 1442/93, fastställda referenskvantiteterna kunde sättas i fråga.

(se punkterna 90 och 91)

4. Även om rättssäkerhetsprincipen utgör hinder för att en gemenskapsrättsakt ges verkan från och med en tidpunkt som inträtt före dess offentliggörande, utgör den inte något hinder för att det, vid införandet av en ordning som gäller efter offentliggörandet, tas hänsyn till vissa förhållanden som rådde före offentliggörandet.
5. Enligt artikel 155 fjärde strecksatsen i fördraget (nu artikel 211 fjärde strecksatsen EG) skall kommissionen, för att säkerställa den gemensamma marknadens funktion och utveckling, utöva de

befogenheter som rådet ger den för att genomföra de regler som fastställts av rådet. Det följer av fördragets systematik, i vilken denna artikel ingår, och av praktiska krav att begreppet genomföra skall ges en vid tolkning. Eftersom endast kommissionen har möjlighet att på ett konstant och uppmärksamt sätt följa utvecklingen av jordbruksmarknaderna och handla med den skyndsamt som situationen kräver, kan rådet bli tvunget att ge kommissionen stora befogenheter på detta område. Följaktligen skall gränserna för dessa befogenheter i synnerhet bedömas utifrån de allmänna grundläggande syftena med organisationen av marknaden. Således har kommissionen befogenhet att på jordbruksområdet vidta alla nödvändiga eller lämpliga tillämpningsåtgärder för verkställande av de grundläggande föreskrifterna, såvida åtgärderna inte strider mot dessa föreskrifter eller rådets tillämpningsföreskrifter.

Det skall även göras åtskillnad mellan å ena sidan regler som är centrala inom det aktuella området och därför uteslutande faller inom rådets behörighet och å andra sidan regler som endast gäller genomförandet och som rådet kan överlåta till kommissionen att utfärda. Det är endast sådana bestämmelser som syftar till att omsätta huvudprinciperna i gemenskapens politik i praktiska åtgärder som kan betecknas som viktiga grunddrag. Det är därvid tillräckligt med en bestämmelse med bemyndigande som är allmänt hållen. Efter det att rådet i en grundförordning har fastställt de cen-

trala reglerna på det aktuella området, kan det nämligen överlåta den allmänna befogenheten att fastställa tillämpningsföreskrifter till kommissionen, utan att i detalj behöva ange huvudinnehållet i de befogenheter som överläts.

Inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för bananer uppfyller artikel 19.1 i förordning nr 404/93 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, i dess lydelse enligt förordning nr 1637/98, genom vilken kommissionen bemyndigas att fastställa föreskrifter om förvaltningen av tullkvoter och av import av traditionella AVS-bananer, de principer som har utvecklats ovan. Genom att i denna bestämmelse föreskriva att "[f]örvaltningen av de tullkvoter som anges i artikel 18.1 och 18.2 samt av importen av traditionella AVS-bananer skall ske i enlighet med en metod som grundar sig på beaktande av traditionella handelsmönster (enligt metoden 'traditionella aktörer/ nya aktörer')" har rådet i synnerhet på ett tillräckligt klart sätt beskrivit huvudinnehållet i de genomförandebefogenheter som kommissionen har tilldelats.

(se punkterna 118–120)

6. För det fall principen om ett utom-obligatoriskt skadeståndsansvar för gemenskapen för en tillåten rättsakt skall erkännas i gemenskapsrätten, erinrar förstainstansrätten om att detta ansvar under alla förhållanden kräver att tre förutsättningar är kumulativt uppfyllda, det vill säga att den påstådda skadan verkligen föreligger, att det finns ett orsakssamband mellan skadan och den rättsakt som gemenskapsinstitutionerna kritiseras för samt att det rör sig om en ovanlig och särskild skada. En skada är "av särskild beskaffenhet" om den påverkar en särskild kategori av ekonomiska aktörer på ett opropor-tionerligt sätt i förhållande till andra aktörer, och den är "ovanlig" om den överskrider gränserna för de ekono-miska risker som sammanhänger med verksamheterna inom sektorn i fråga, utan att den rättsakt som givit upphov till den åberopade skadan kan rätt-färdigas av ett allmänt ekonomiskt intresse.

(se punkterna 150 och 151)